

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 14 juli 2022 *

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Rambeslut 2002/584/RIF – Artikel 2.4 – Kravet på dubbel straffbarhet för gärningen – Artikel 4.1 – Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras – Kontroll genom den verkställande rättsliga myndighetens försorg – Vissa gärningar utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten – Artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Principen om proportionalitet mellan brott och straff”

I mål C-168/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour de cassation (Högsta domstolen, Frankrike) genom beslut av den 26 januari 2021, som inkom till domstolen den 16 mars 2021, i ett mål avseende verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot

KL

ytterligare deltagare i rättegången:

Procureur général près la cour d’appel d’Angers,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Jürimäe (referent) samt domarna N. Jääskinen, M. Safjan, N. Piçarra och M. Gavalec,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 20 januari 2022,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- KL, genom A. Barletta, avvocato, C. Glon och P. Mathonnet, avocats,
- Frankrikes regering, genom A. Daniel och A.L. Desjonquères, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av W. Ferrante, avvocato dello Stato,

– Europeiska kommissionen, genom A. Azéma och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 31 mars 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 2.4 och 4.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584), samt av artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).
- 2 Begäran har framställts i samband med verkställandet i Frankrike av en europeisk arresteringsorder som utfärdats av de italienska rättsliga myndigheterna mot KL för verkställighet av ett fängelsestraff på tolv år och sex månader för gärningar som rubricerats som väpnat rån i grupp, allmänfarlig ödeläggelse och plundring, bärande av vapen och användande av spränganordning, vilka begicks i Genua (Italien) år 2001.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 6 och 12 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:

”(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärder på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ’hornsten’ i det rättsliga samarbetet.

...

(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 [FEU] och återspeglas i [stadgan] ..., särskilt kapitel VI i denna. ...”
- 4 I artikel 1 i rambeslutet, med rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”, föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

5 Artikel 2 i rambeslutet har rubriken ”Tillämpningsområde för en europeisk arresteringsorder”. I punkterna 1, 2 och 4 föreskrivs följande:

”1. En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.

2. Följande brott skall medföra överlämnande på grundval av en europeisk arresteringsorder enligt villkoren i detta rambeslut och utan kontroll av om det föreligger dubbel straffbarhet för gärningen, förutsatt att brotten, som de definieras i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning, kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år i den utfärdande medlemsstaten:

...

4. När det gäller andra brott än de som omfattas av punkt 2 kan överlämnandet förenas med villkoret att de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern har utfärdats skall utgöra ett brott enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning, oberoende av brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering.”

6 I artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslutet anges de fall i vilka verkställighet av den europeiska arresteringsordern ska eller får vägras. Artikel 4 i rambeslut 2002/584 har rubriken ”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

1. om, i något fall som avses i artikel 2.4, den gärning som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern inte är ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten; ...”

7 I artikel 5 i rambeslut 2002/584 föreskrivs de garantier som ska lämnas av den utfärdande medlemsstaten i särskilda fall.

Fransk rätt

8 I artikel 695-23 i code de procédure pénale (straffprocesslagen) föreskrivs följande:

”Verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska likaså vägras om den gärning som nämnda arresteringsorder avser inte är brottslig enligt fransk lag.

Genom undantag från första stycket ska en europeisk arresteringsorder verkställas utan kontroll av de ifrågavarande gärningarnas dubbla straffbarhet, om dessa gärningar dels enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till minst tre års fängelse eller till en frihetsberövande åtgärd med liknande varaktighet, dels ingår bland någon av de kategorier av brott som föreskrivs i artikel 694-32.

När bestämmelserna i föregående stycke är tillämpliga, ankommer det uteslutande på den rättsliga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten att fastställa den rättsliga rubriceringen av gärningarna och straffet för dessa. ...”

Italiensk rätt

- 9 I artikel 419 i codice penale (strafflagen), i den version som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Den som, utom i de fall som avses i artikel 285, begår gärningar som innebär allmänfarlig ödeläggelse eller plundring döms till fängelse i lägst åtta och högst femton år. Om brottet begåtts med avseende på vapen, ammunition eller livsmedel på en försäljnings- eller lagringsplats, utgör detta försvårande omständigheter.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 10 Den 6 juni 2016 utfärdade de italienska rättsliga myndigheterna en europeisk arresteringsorder mot KL för verkställighet av ett straff uppgående till tolv år och sex månaders fängelse, vilket utdömts av Corte d'appello di Genova (Appellationsdomstolen i Genua, Italien) genom dom av den 9 oktober 2009, och som blev verkställbart den 13 juli 2012 efter det att den berörda personens överklagande hade ogillats av Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen, Italien) genom ett avgörande som meddelades samma dag.
- 11 Det straffet motsvarade det sammanlagda straffet för fyra brott, nämligen för det första, väpnat rån i grupp, vilket bestraffats med ett års fängelse, för det andra, allmänfarlig ödeläggelse och plundring, vilket bestraffats med tio års fängelse, för det tredje, bärande av vapen, vilket bestraffats med nio månaders fängelse, och för det fjärde, användande av spränganordning, vilket bestraffats med nio månaders fängelse.
- 12 Vad särskilt gäller brottet ”allmänfarlig ödeläggelse och plundring” beskrevs de omständigheter under vilka det brottet begåtts på följande sätt i den europeiska arresteringsordern:
- ”[J]ämte andra – fler än fem personer tillsammans – och under deltagande i demonstrationen mot G8-toppmötet begick [KL] gärningar som innebar allmänfarlig ödeläggelse och plundring i ett sammanhang där det av plats- och tidsrelaterade skäl förelåg objektiv fara för den allmänna ordningen; ett flertal fall av skadegörelse på gatumöbler och allmän egendom, varvid värdet av skadorna inte har kunnat fastställas närmare men inte understiger hundratals miljoner italienska lire; skadegörelse på, plundring av och förstörelse genom brand av [ett] kreditinstitut, bilar och andra näringsställen, med den försvårande omständigheten att de drabbade personerna åsamkades en betydande förmögenhetsskada”.
- 13 Enligt de uppgifter som lämnats till EU-domstolen framgår det av den dom som meddelats av Corte d'appello di Genova (Appellationsdomstolen i Genua) den 9 oktober 2009 att KL inom ramen för brottsrubriceringen ”allmänfarlig ödeläggelse och plundring” som föreskrivs i artikel 419 i strafflagen tillvitades sju gärningar vilka straffades såsom ett enda brott, nämligen skadegörelse på planteringar och gatumöbler samt allmän egendom, skadegörelse och plundring på en byggarbetsplats, grov skadegörelse på lokaler tillhörande Credito Italiano SpA, grov skadegörelse genom brand på ett motorfordon av modellen Fiat Uno, grov skadegörelse genom

brand på lokaler tillhörande Banca Carige SpA, grov skadegörelse genom brand på ett motorfordon av modellen Fiat Brava samt grov skadegörelse och plundring avseende ett snabbköp.

- 14 KL samtyckte inte till att bli överlämnad genom verkställighet av den europeiska arresteringsorder som anges i punkt 10 ovan.
- 15 Genom dom av den 23 augusti 2019 beslutade förundersökningsavdelningen vid Cour d'appel de Rennes (Appellationsdomstolen i Rennes, Frankrike) att kompletterande information skulle inhämtas, bland annat den dom som Corte d'appello di Genova (Appellationsdomstolen i Genua) hade meddelat den 9 oktober 2009 och den dom som Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen) hade meddelat den 13 juli 2012 och som anges i punkt 10 ovan.
- 16 Genom dom av den 15 november 2019 beslutade förundersökningsavdelningen vid Cour d'appel de Rennes (Appellationsdomstolen i Rennes) att inte överlämna KL på grund av ett processuellt skäl. Den domen upphävdes av Cour de cassation (Högsta domstolen, Frankrike) och målet återförvisades till Cour d'appel d'Angers (Appellationsdomstolen i Angers, Frankrike).
- 17 Genom dom av den 4 november 2020 beslutade förundersökningsavdelningen vid Cour d'appel d'Angers (Appellationsdomstolen i Angers) att vägra att, med stöd av den europeiska arresteringsordern, överlämna KL till de italienska myndigheterna i den mån som nämnda arresteringsorder hade utfärdats för verkställighet av det tioåriga fängelsestraff som utdömts för de gärningar som brottsrubricerats som "allmänfarlig ödeläggelse och plundring". Vidare beslutade nämnda förundersökningsavdelning att kompletterande information skulle inhämtas från den italienska rättsliga myndigheten om huruvida den ville att straffet på två år och sex månaders fängelse för de tre övriga brott som arresteringsordern avsåg skulle verkställas i Frankrike.
- 18 Både allmänna åklagaren vid Cour d'appel d'Angers (Appellationsdomstolen i Angers) och KL överklagade den domen till Cour de cassation (Högsta domstolen), som är hänskjutande domstol i målet.
- 19 Den hänskjutande domstolen anser att målet vid den domstolen ger upphov till frågor om tolkningen av det krav på dubbel straffbarhet för gärningen som föreskrivs i artikel 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 (nedan kallat kravet på dubbel straffbarhet för gärningen).
- 20 Den hänskjutande domstolen har betonat att förundersökningsavdelningen vid Cour d'appel d'Angers (Appellationsdomstolen i Angers) motiverade sin vägran att överlämna KL för verkställighet av det tioåriga fängelsestraff som utdömts för de gärningar som brottsrubricerats som "allmänfarlig ödeläggelse och plundring" med att två av de gärningar som låg till grund för det berörda brottet inte var straffbara i Frankrike, det vill säga skadegörelsen på Credito Italianos lokaler och skadegörelsen genom brand på ett motorfordon av modellen Fiat Brava. Nämnda förundersökningsavdelning drog därav slutsatsen att Corte d'appello di Genova (Appellationsdomstolen i Genua) och Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen) hade "gett uttryck för en otvetydig vilja" att bedöma de sju gärningar, för vilka åtal väckts under brottsrubriceringen "allmänfarlig ödeläggelse och plundring", som en oupplöslig helhet och att det därför mot bakgrund av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen var påkallat att lämna samtliga dessa icke avskiljbara gärningar som bestraffats under denna brottsrubricering utan avseende.

- 21 Den hänskjutande domstolen har mot bakgrund av EU-domstolens praxis som fastställts genom domen av den 11 januari 2017, Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4), påpekat att det vid bedömningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen ankommer på den verkställande rättsliga myndigheten att kontrollera huruvida de gärningar som ligger till grund för det aktuella brottet, såsom dessa har angetts i det avgörande som meddelats av den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten, även hade varit straffbara i den verkställande medlemsstaten om dessa gärningar hade begåtts där. Det krävs inte någon exakt överensstämmelse mellan brottsrekvisiten, såsom de anges i den utfärdande respektive i den verkställande medlemsstatens lagstiftning, eller i det sätt på vilket brottet benämns eller klassificeras enligt de berörda nationella lagstiftningarna.
- 22 Den hänskjutande domstolen har påpekat att även om denna rättspraxis har slagits fast inom ramen för tolkningen av rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen (EUT L 327, 2008, s. 27), framstår det som att den kan överföras på de villkor under vilka kontrollen av dubbel straffbarhet för gärningen i samband med en europeisk arresteringsorder ska företas, eftersom bestämmelserna om dubbel straffbarhet är likartade i de två rambesluten.
- 23 Den hänskjutande domstolen har vidare påpekat att brottet ”allmänfarlig ödeläggelse och plundring” i italiensk rätt avser en mängd gärningar som resulterar i omfattande förstörelse och skadegörelse, och som inte enbart medför att ägarna till egendomen lider skada utan även utgör ett hot mot den allmänna ordningen och det normala samhällslivet. Omfattande förstörelse av lös eller fast egendom som utgör ett hot mot den allmänna ordningen är inte specifikt straffbelagt i fransk straffrätt. Som straffbara gärningar anges endast förstörelse, skadegörelse och skadegörelse i samband med stöld, som i förekommande fall begåtts i grupp, och som kan vålla ägarna till sådan egendom skada.
- 24 Även om det inte krävs någon exakt överensstämmelse mellan rekvisiten avseende det aktuella brottet i italiensk rätt och rekvisiten för motsvarande brott i fransk rätt, framstår emellertid hotet mot den allmänna ordningen som ett väsentligt rekvisit vid rubriceringen av brottet som ”allmänfarlig ödeläggelse och plundring”, vilket enligt den hänskjutande domstolen innebär att tillämpningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen inte verkar vara så uppenbar att det inte finns utrymme för rimligt tvivel.
- 25 För det fall att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen inte utgör hinder för att överlämna KL, anser den hänskjutande domstolen att frågan då uppkommer huruvida det straff för vilket överlämnandet har begärts är proportionerligt i förhållande till de gärningar som gör att detta krav är uppfyllt.
- 26 Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende för det första påpekat att rambeslut 2002/584 inte innehåller någon bestämmelse som gör det möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna den berörda personen med motiveringen att det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten förefaller vara oproportionerligt i förhållande till de gärningar som överlämnandet avser.
- 27 För det andra, även om det i artikel 5 i det rambeslutet föreskrevs att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, får förenas med villkoret att det i den utfärdande medlemsstatens rättssystem finns bestämmelser

om att ompröva straffet, så gäller detta endast om det brott på vars grundval en europeisk arresteringsorder har utfärdats är straffbart med fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på livstid.

- 28 Detta betyder att även om den verkställande rättsliga myndigheten hyser starka tvivel om den europeiska arresteringsorderns proportionalitet, kan den inte med hänvisning till detta vägra att besluta om överlämnande av den eftersökta personen för verkställighet av det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten. Eftersom det i princip ankommer på den utfärdande rättsliga myndigheten att kontrollera huruvida en europeisk arresteringsorder är proportionerlig innan den utfärdas, är det dessutom möjligt att nämnda arresteringsorder i det fall då den utfärdas för verkställighet av ett straff som avser ett enda brott vilket innefattar flera gärningar av vilka endast vissa är straffbelagda enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning, inte längre är proportionerlig när den verkställs trots att den var det när den utfärdades.
- 29 Under dessa omständigheter undrar den hänskjutande domstolen, mot bakgrund av de grundläggande rättigheter och de grundläggande rättsliga principer som ska iakttas i samband med en europeisk arresteringsorder i enlighet med artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, huruvida artikel 49.3 i stadgan – i vilken det föreskrivs en princip om att straffets stränghet inte bör vara oproportionerlig i förhållande till den aktuella lagöverträdelsen – innebär att den verkställande rättsliga myndigheten ska vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om denna för det första har utfärdats för att verkställa ett straff som avser att beivra ett enda brott och, för det andra, vissa av gärningarna som straffet avser inte är straffbelagda enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning.
- 30 Mot denna bakgrund beslutade Cour de cassation (Högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) Ska artikel 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 tolkas så, att kravet på dubbel straffbarhet [för gärningen] är uppfyllt i en sådan situation som den i det nationella målet, i vilken överlämnande begärs för gärningar som i den utfärdande [medlems]staten har rubricerats som allmänfarlig ödeläggelse och plundring, vilket inbegriper ödeläggelse och plundring som hotar allmän ordning, om skadegörelse i samband med tillgrepp, förstörelse och skadegörelse är straffbelagda handlingar i den verkställande [medlems]staten utan krav på att det måste föreligga ett hot mot allmän ordning?¹
- 2) Om den första frågan ska besvaras jakande, ska artikel 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 tolkas så, att domstolen i den verkställande [medlems]staten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett straff om den domstolen konstaterar att de rättsliga myndigheterna i den utfärdande [medlems]staten har dömt den berörda personen till det aktuella straffet för ett enda brott, vilket innefattar olika gärningar, varav endast vissa är straffbelagda i den verkställande [medlems]staten? Ska det i så fall göras åtskillnad beroende på om de dömande instanserna i den utfärdande [medlems]staten har bedömt att dessa gärningar ska betraktas som avskiljbara eller inte?

¹ snarare ”utan krav på att det måste föreligga ett sådant hot mot allmän ordning”?

- 3) Innebär artikel 49.3 i [stadgan] att den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om denna för det första har utfärdats för att verkställa ett straff som avser att beivra ett enda brott och, för det andra, ett överlämnande endast kan beviljas för vissa av gärningarna som straffet avser, då vissa gärningar inte är straffbelagda enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 31 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas på så sätt att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen är uppfyllt i en situation där en europeisk arresteringsorder har utfärdats för att verkställa ett fängelsestraff som utdömts för gärningar som i den utfärdande medlemsstaten omfattas av ett brott som kräver att dessa gärningar skadar ett rättsligt intresse som skyddas i den medlemsstaten, när sådana gärningar även är straffbara enligt lagen i den verkställande medlemsstaten men skada på detta skyddade rättsliga intresse inte är ett brottsrekvisit.
- 32 Enligt EU-domstolens fasta praxis ska, vid fastställandet av räckvidden av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen, inte bara lydelsen av artikel 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som dessa bestämmelser ingår i (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2021, Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation), C-649/19, EU:C:2021:75, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 33 För det första framgår det av lydelsen av artikel 2.4 i rambeslut 2002/584 att bedömningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen erfordrar att det kontrolleras om de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern har utfärdats utgör ett brott enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning, och det ”oberoende av brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering”. I artikel 4 i rambeslutet, som rör skälen till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras, föreskrivs i linje med detta i punkt 1 att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om, i något av de fall som avses i artikel 2.4 i rambeslutet, den gärning som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern inte är ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.
- 34 För att avgöra huruvida kravet på dubbel straffbarhet för gärningen är uppfyllt är det således nödvändigt och tillräckligt att de gärningar som ligger till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern även utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten. Härav följer att det inte krävs att brotten är identiska i de två berörda medlemsstaterna (se, analogt, angående tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar, dom av den 11 januari 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 34).
- 35 Det framgår nämligen tydligt av lydelsen ”oberoende av brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering”, såsom dessa anges i den verkställande medlemsstaten, att unionslagstiftaren inte krävt någon exakt överensstämmelse mellan brottsrekvisiten, såsom de anges i den utfärdande respektive i den verkställande medlemsstatens lagstiftning, eller i det sätt på vilket brottet benämns eller klassificeras enligt de nationella lagstiftningarna (se, analogt, dom av den 11 januari 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 35).

- 36 Härav följer att det vid bedömningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen ankommer på den verkställande rättsliga myndigheten att – i syfte att avgöra huruvida det föreligger ett skäl till att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern enligt artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 – kontrollera huruvida de omständigheter som utgör det brott som legat till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern, i sig även utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten om de hade ägt rum i den medlemsstaten (se, analogt, dom av den 11 januari 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 38).
- 37 För det andra talar även det sammanhang i vilket artikel 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 ingår, samt målen för rambeslutet, för en sådan tolkning.
- 38 Det ska i detta avseende påpekas att rambeslut 2002/584, genom inrättandet av ett förenklat och effektivare system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, syftar till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå målet för Europeiska unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 39 Principen om ömsesidigt erkännande, som enligt skäl 6 i rambeslut 2002/584 utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet, kommer till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet, varigenom det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder på grundval av denna princip och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 43 och där angiven rättspraxis).
- 40 Det innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip endast har möjlighet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om de kan åberopa något av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslut 2002/584 och att de enda villkor som får uppställas för verkställighet av en europeisk arresteringsorder är de villkor som på ett uttömmande sätt anges i artikel 5 i rambeslutet. Det betyder att medan verkställighet av en europeisk arresteringsorder utgör huvudregeln, har möjligheten att vägra verkställighet utformats som ett undantag som ska tolkas restriktivt (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 44 och där angiven rättspraxis).
- 41 Principen om ömsesidigt erkännande, som ligger till grund för det system för överlämnande som införts genom rambeslut 2002/584, har bland annat lett till att det i artikel 2.2 i rambeslutet finns en förteckning över brott som ska medföra överlämnande av den berörda personen på grundval av en europeisk arresteringsorder utan kontroll av om det föreligger dubbel straffbarhet för gärningen.
- 42 För de brott som inte anges i denna förteckning föreskrivs i artikel 2.4 i rambeslutet en möjlighet för den verkställande medlemsstaten att förena verkställigheten av den europeiska arresteringsordern med att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen ska vara uppfyllt.
- 43 Det villkoret utgör enligt artikel 4.1 i rambeslutet ett skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras och är således ett undantag från regeln att den europeiska arresteringsordern ska verkställas, vilket innebär att tillämpningsområdet för detta skäl till att

vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern ska tolkas restriktivt så att de fall då verkställighet av nämnda arresteringsorder vägras begränsas (se, analogt, dom av den 11 januari 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 46).

- 44 Även om artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 ger den verkställande rättsliga myndigheten befogenhet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder när kravet på dubbel straffbarhet för gärningen inte är uppfyllt, kan denna bestämmelse, eftersom den föreskriver ett undantag från principen om ömsesidigt erkännande i artikel 1.2 i rambeslutet, inte tolkas på ett sätt som medför att den neutraliserar det mål som anges i punkterna 38–40 ovan, nämligen att underlätta och påskynda överlämnandet mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter med hänsyn till det ömsesidiga förtroende som ska finnas mellan dem (se, analogt, dom av den 24 september 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Specialitetsbestämmelsen), C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 45 En tolkning av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen som innebär att detta erfordrar en exakt överensstämmelse mellan brottsrekvisiten, såsom de anges i den utfärdande respektive i den verkställande medlemsstatens lagstiftning, och det rättsliga intresse som skyddas i de båda medlemsstaternas lagstiftning, skulle undergräva överlämnandeförfarandets effektivitet.
- 46 Med hänsyn till att det straffrättsliga området endast harmoniserats minimalt på unionsnivå skulle nämligen kravet på en sådan exakt överensstämmelse inte vara uppfyllt avseende ett stort antal brott. En sådan tolkning som den som anges i föregående punkt skulle således avsevärt begränsa de situationer där kravet på dubbel straffbarhet för gärningen kan vara uppfyllt, vilket äventyrar det mål som eftersträvas med rambeslut 2002/584.
- 47 Den tolkningen skulle följaktligen även strida mot syftet att en eftersökt person som befinner sig i ett annat land än där denne begått ett brott inte ska undkomma straff, vilket också är ett mål som eftersträvas med rambeslut 2002/584 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 62 och där angiven rättspraxis).
- 48 En tolkning av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen som innebär att detta erfordrar att skada på det skyddade rättsliga intresset, som är ett brottsrekvisit enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning, även måste vara ett brottsrekvisit enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning, skulle nämligen kunna leda till att överlämnandet av den berörda personen genom verkställighet av den europeiska arresteringsordern vägras, trots att nämnda person har dömts i den utfärdande medlemsstaten och de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern har utfärdats utgör ett brott enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning.
- 49 Tillämpningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen kan således inte medföra ett krav på att den verkställande rättsliga myndigheten kontrollerar att skada på det rättsliga intresse som skyddas av lagen i den utfärdande medlemsstaten även är ett brottsrekvisit enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.
- 50 Det saknar följaktligen betydelse att de gärningar som ligger till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern omfattas, i den utfärdande medlemsstaten, av ett brott som kräver att dessa gärningar kan skada ett rättsligt intresse som skyddas enligt lagen i den medlemsstaten,

såsom ett hot mot den allmänna ordningen i förevarande fall, när detta inte uppställs som ett rekvisit i den verkställande medlemsstatens lagstiftning för att samma gärningar ska kunna utgöra ett brott.

- 51 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande. Artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas på så sätt att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen är uppfyllt i en situation där en europeisk arresteringsorder har utfärdats för att verkställa ett fängelsestraff som utdömts för gärningar som i den utfärdande medlemsstaten omfattas av ett brott som kräver att dessa gärningar skadar ett rättsligt intresse som skyddas i den medlemsstaten, när sådana gärningar även är straffbara enligt lagen i den verkställande medlemsstaten men skada på detta skyddade rättsliga intresse inte är ett brottsrekvisit.

Den andra och den tredje frågan

- 52 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan – vilka ska prövas tillsammans – för att få klarhet i huruvida artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584, mot bakgrund av artikel 49.3 i stadgan, ska tolkas på så sätt att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff, när detta straff har dömts ut i den utfärdande medlemsstaten på grund av att den eftersökta personen har begått ett enda brott som består av flera gärningar, varav endast vissa av dessa gärningar är straffbara i den verkställande medlemsstaten.
- 53 EU-domstolen konstaterar inledningsvis att artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584 inte uttryckligen avser det fallet att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras på grund av att endast vissa av de gärningar som utgör ett enda brott i den utfärdande medlemsstaten, vilket ligger till grund för den europeiska arresteringsordern, utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.
- 54 Under dessa omständigheter ska hänsyn tas till det sammanhang som dessa bestämmelser ingår i och de mål som eftersträvas med rambeslut 2002/584.
- 55 För det första framgår det av svaret på den första frågan att det vid bedömningen av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen inte är relevant att de gärningar för vilka den europeiska arresteringsordern utfärdats har rubricerats som ett enda brott enligt lagen i den utfärdande medlemsstaten.
- 56 Såsom framgår av punkt 51 ovan är den bedömningen nämligen begränsad till att fastställa om de aktuella gärningarna, om de hade ägt rum i den verkställande medlemsstaten, även skulle ha utgjort ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, oberoende av brottsrekvisiten och brottsrubriceringen i den utfärdande medlemsstaten.
- 57 För det andra, vad gäller frågan huruvida den verkställande rättsliga myndigheten kan finna ett skäl till att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern för det fall att endast vissa av nämnda gärningar utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, ska det erinras om, såsom angetts i punkt 43 ovan, att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen ingår bland de skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras som räknas upp i artikel 4 i rambeslutet, vilka ska tolkas restriktivt så att man begränsar de fall då verkställighet av en europeisk arresteringsorder vägras.

- 58 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 55 i sitt förslag till avgörande kan den omständigheten att endast vissa av de gärningar som utgör ett brott i den utfärdande medlemsstaten även utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten således inte medföra att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern. I annat fall skulle det skäl till att vägra verkställighet som anges i artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 utvidgas till att omfatta de gärningar som utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten och som följaktligen inte omfattas av tillämpningsområdet för det skälet.
- 59 Denna tolkning stöds av rambeslutets systematik.
- 60 Även om det antas att överlämnandet, i det fall som avses i punkt 58 ovan, förenas med villkoret att den berörda personen inte avtjänar straffet i den utfärdande medlemsstaten för de gärningar som inte utgör ett brott i den verkställande medlemsstaten, ska det nämligen påpekas att något sådant villkor inte återfinns i artikel 5 i rambeslut 2002/584. EU-domstolen har vid upprepade tillfällen slagit fast att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder endast får underställas ett av de villkor som uttömmande räknas upp i nämnda artikel 5 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 mars 2020, X (Europeisk arresteringsorder – Dubbel straffbarhet), C-717/18, EU:C:2020:142, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 61 Den tolkning av artiklarna 2.4 och artikel 4.1 i rambeslut 2002/584 som gjorts i föregående punkter i denna dom stöds dessutom av en analys av de mål som eftersträvas i rambeslut 2002/584, vilka det erinrats om i punkterna 38–40 och 47 ovan, nämligen dels målet att underlätta och påskynda överlämnandet mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter med hänsyn till det ömsesidiga förtroende som ska finnas mellan dem, dels målet att en eftersökt person som befinner sig i ett annat land än där denne påstås ha begått ett brott inte ska undkomma straff.
- 62 Såsom den franska regeringen har gjort gällande i sitt skriftliga yttrande skulle en tolkning av kravet på dubbel straffbarhet för gärningen som innebär att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras av det skälet att vissa av de gärningar som är straffbelagda i den utfärdande medlemsstaten inte utgör ett brott i den verkställande medlemsstaten, skapa hinder för ett effektivt överlämnande av den berörda personen och leda till att nämnda person undkommer straff för samtliga aktuella gärningar. En sådan tolkning skulle nämligen leda till att överlämnande vägras trots att vissa av dessa gärningar uppfyller kravet på dubbel straffbarhet för gärningen.
- 63 Kravet på dubbel straffbarhet för gärningen är således uppfyllt när den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff, även om detta straff har dömts ut i den utfärdande medlemsstaten på grund av att den eftersökta personen har begått ett enda brott som består av flera gärningar, varav endast vissa av dessa gärningar är straffbara i den verkställande medlemsstaten.
- 64 En sådan tolkning är även förenlig med principen om proportionalitet mellan brott och straff, som föreskrivs i artikel 49.3 i stadgan och som är föremålet för den hänskjutande domstolens frågor.
- 65 I det system som inrättats genom rambeslut 2002/584 säkerställs nämligen iakttagandet av principen om proportionalitet mellan brott och straff av de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten. EU-domstolen har redan slagit fast att det i första hand är den utfärdande medlemsstatens ansvar att se till att den eftersökta personens rättigheter iakttas (dom

av den 23 januari 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punkt 50, och dom av den 6 december 2018, IK (Verkställighet av kompletterande straff), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punkt 66).

- 66 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 63 i sitt förslag till avgörande, anges dessutom inte den omständigheten att det straff som utdömts i den verkställande medlemsstaten eventuellt är oproportionerligt bland de skäl till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska eller får vägras som anges i artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslut 2002/584.
- 67 Det framgår vidare av punkt 36 ovan att kravet på dubbel straffbarhet för gärningen endast innebär att det ska kontrolleras huruvida de omständigheter som utgör det brott som legat till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern, i sig även utgör ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten om de hade ägt rum i den medlemsstaten.
- 68 Det ankommer således inte på den verkställande rättsliga myndigheten att, i samband med bedömningen av nämnda krav, bedöma det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten mot bakgrund av artikel 49.3 i stadgan.
- 69 Mot denna bakgrund ska den andra och den tredje frågan besvaras enligt följande. Artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584 ska mot bakgrund av artikel 49.3 i stadgan tolkas på så sätt att den verkställande rättsliga myndigheten inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff, när detta straff har dömts ut i den utfärdande medlemsstaten på grund av att den eftersökta personen har begått ett enda brott som består av flera gärningar, varav endast vissa av dessa gärningar är straffbara i den verkställande medlemsstaten.

Rättegångskostnader

- 70 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) Artiklarna 2.4 och 4.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas på så sätt att det i dessa bestämmelser föreskrivna kravet på dubbel straffbarhet för gärningen är uppfyllt i en situation där en europeisk arresteringsorder har utfärdats för att verkställa ett fängelsestraff som utdömts för gärningar som i den utfärdande medlemsstaten omfattas av ett brott som kräver att dessa gärningar skadar ett rättsligt intresse som skyddas i den medlemsstaten, när sådana gärningar även är straffbara enligt lagen i den verkställande medlemsstaten men skada på detta skyddade rättsliga intresse inte är ett brottsrekvisit.**

- 2) Artiklarna 2.4 och 4.1 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska mot bakgrund av artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tolkas på så sätt att den verkställande rättsliga myndigheten inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff, när detta straff har dömts ut i den utfärdande medlemsstaten på grund av att den eftersökta personen har begått ett enda brott som består av flera gärningar, varav endast vissa av dessa gärningar är straffbara i den verkställande medlemsstaten.**

Underskrifter